

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ของประชาชนในชุมชนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ประชาชนตำบลบ้านเกาะที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปจำนวน 387 คน และเพื่อให้การสรุปผลและการอภิปรายผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาจึงได้สรุปผลการศึกษาเป็น 5 ส่วนดังนี้

สรุปผลการศึกษา ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโรคเอดส์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุปข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 387 คน เป็นเพศชายร้อยละ 57.1 เป็นเพศหญิงร้อยละ 42.9

มีอายุ 15 – 24 ปี ร้อยละ 50.6 อายุ 25 – 34 ปี ร้อยละ 16.3 อายุ 45 – 54 ปี ร้อยละ 16.1 อายุ 35 - 44 ปี ร้อยละ 13.4 อายุมากกว่า 55 ปี ร้อยละ 3.6

การศึกษาส่วนใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 51.9 รองลงมา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.7 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 8.8 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส ร้อยละ 2.6 ไม่ได้เรียน ร้อยละ 1.0

สถานภาพ โสด ร้อยละ 57.4 สมรส ร้อยละ 36.4 หม้าย ร้อยละ 6.2

มีอาชีพเป็นนักเรียน ร้อยละ 39.5 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.8 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 8.0 ว่างาน/งานบ้าน ร้อยละ 7.5 ก้าขาย ร้อยละ 3.6 และเกษตรกร ร้อยละ 2.6

ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 53.5 มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 32.3 รายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 7.2 รายได้ 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 3.9 รายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 3.1

มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง(ยกเว้นกรุงเทพฯ)มากที่สุดร้อยละ 83.4 กรุงเทพฯ ร้อยละ 7.8 ภาคอีสาน ร้อยละ 5.4 ภาคใต้ ร้อยละ 2.1 ภาคเหนือ ร้อยละ 1.0 ภาคตะวันออก ร้อยละ 0.3

ไม่มีบุตร ร้อยละ 49.8 มีบุตร 2 คน ร้อยละ 23.5 มีบุตร 1 คน ร้อยละ 10.9 มีบุตร 3 คน ร้อยละ 8.8 มากกว่า 4 คน ร้อยละ 5.2 และมีบุตร 4 คน ร้อยละ 1.8

ส่วนที่ 2 ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทั่วไปตอบได้ถูกต้องมากที่สุดในเรื่องโรคเอดส์สามารถถ่ายทอดจากมารดาสู่ทารกได้ รองลงมาคือ โรคเอดส์เป็นโรคที่ทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายเสื่อมหรือบกพร่อง โรคเอดส์เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ผู้มีเชื้อเอดส์ในร่างกายสามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้เมื่อป่วยเป็นโรคเอดส์แล้วไม่มีทางรักษาให้หายได้ เชื้อโรคเอดส์เมื่ออยู่ในร่างกายพบมากในเลือด อสุจิ น้ำไขสันหลัง การตรวจเชื้อเอดส์กระทำโดยการเจาะเลือดหรือตรวจจากน้ำลาย โรคเอดส์แพร่ระบาดครั้งแรกในทวีปอาฟริกา เชื้อโรคเอดส์จะตายภายในบรรยากาศทั่ว 3 ชั่วโมงตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคเอดส์ พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้องมากที่สุดในเรื่องผู้ได้รับเชื้อโรคเอดส์ในระยะแรกอาจยังไม่แสดงอาการ รองลงมาคือหากผู้ติดเชื้อเอดส์ดูแลสุขภาพ พักผ่อนให้เพียงพอ รับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่และหลีกเลี่ยงการรับเชื้อเพิ่มอาจมีชีวิตอยู่ได้ยาวนานเหมือนคนปกติ อาการแสดงของโรคเอดส์คือต่อมน้ำเหลืองโต ท้องเดินเรื้อรัง มีฝ้าขาวที่ลิ้น มีไข้เรื้อรังหรือไอเรื้อรัง ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์แต่ยังไม่แสดงอาการไม่สามารถแพร่เชื้อได้ ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้องมากที่สุดในเรื่อง โรคเอดส์ติดต่อได้โดยการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ รองลงมาคือ โรคเอดส์ติดต่อโดยใช้เข็มฉีดยาที่ปนเปื้อนเชื้อเอดส์ร่วมกัน โรคเอดส์ติดต่อได้จากการสัมผัสเลือดที่มีเชื้อโรคเอดส์เข้าสู่บาดแผลตามร่างกาย และโรคเอดส์ติดต่อได้จากการรับเลือดที่มีเชื้อโรคเอดส์ ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้องมากที่สุดในเรื่องผู้มีเชื้อโรคเอดส์ไม่ควรบริจาคโลหิต รองลงมาคือการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่ภรรยาหรือสามีจะป้องกันโรคเอดส์ได้ การป้องกันโรคเอดส์ทำได้โดยไม่มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มเสี่ยง เช่นหญิงโสเภณี ชายรักร่วมเพศ การป้องกันโรคเอดส์โดยไม่ใช่เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น งดการใช้ของใช้ส่วนตัวกับผู้อื่น เช่น แปรงสีฟัน ใบมีดโกนและเข็มเจาะหู เป็นการป้องกันโรคเอดส์ได้ ตามลำดับ

๒
616,9792
๘ 374 ๗
๐.3
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความรู้เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์

ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากโทรทัศน์และวิทยุมากที่สุด รองลงมาคือแพทย์ /พยาบาล /เจ้าหน้าที่จากวารสาร /หนังสือพิมพ์และแผ่นพับ /โปสเตอร์ จากอาสาสมัครสาธารณสุข จากหนังสือวิชาการจากเพื่อนและได้รับข่าวสารจากวิดีโอ การเรียนรู้ด้วยตนเองน้อยที่สุด ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นที่มีต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด เรื่องญาติหรือผู้ใกล้ชิดผู้ป่วยเอดส์เป็นกำลังใจสำคัญของผู้ป่วย

ความคิดเห็นที่มีต่ออาการของโรคเอดส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเรื่องผู้ป่วยเอดส์ระยะสุดท้ายควรได้รับการดูแลที่บ้าน โดยญาติหรือผู้ใกล้ชิด

ความคิดเห็นที่มีต่อการติดต่อของโรคเอดส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด เรื่องผู้ชายควรงดเที่ยวล่าส่อนทางเพศเพื่อไม่ต้องเสี่ยงกับการติดเชื้อเอดส์และถ้าติดเชื้อเอดส์ควรงดการกระทำที่เป็นการแพร่เชื้อเอดส์ไปสู่ผู้อื่น

ความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด เรื่องหญิง ชาย ก่อนแต่งงานควรเจาะเลือดเพื่อตรวจหาโรคเอดส์

ความคิดเห็นที่มีต่อการคุ้มครองสิทธิของโรคเอดส์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมาก เรื่องรัฐควรให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ทุกราย

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์

พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พบว่าการเที่ยวในสถานเริงรมย์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยปฏิบัติสูงสุดร้อยละ 63.1

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พบว่าการเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติสูงสุดคือ ร้อยละ 94.1

พฤติกรรมการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ พบว่า การใช้ของใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว เสื้อ แปรงสีฟัน ร่วมกับผู้อื่น โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติสูงสุดคือ ร้อยละ 63.0

พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ พบว่าถ้าสงสัยว่าติดเชื้อเอดส์หรือเชื้อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ จะซื้อยาทานเอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติสูงสุดคือ ร้อยละ 87.5

พฤติกรรมกรอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ พบว่าการปลื้กตัวเมื่อทราบว่าเป็นติดเชื้อเอดส์ จะปลื้กตัวจากเพื่อนโดยผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติสูงสุดคือ ร้อยละ 82.2

5.2 อภิปรายผล

ในการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ของประชาชนในชุมชนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ตามแนวคิดทัศนคติในด้าน ความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรมที่มีต่อการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ด้านความรู้ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคในระยะแรก แต่ไม่ทราบว่าอาการของผู้ติดเชื้อเอดส์ในระยะแรกไม่สามารถตรวจพบจากผลเลือด ส่วนในการติดต่อของเชื้อโรคเอดส์นั้นรู้ว่าติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การรับการถ่ายเลือดจากผู้ติดเชื้อโรคเอดส์และจากมารดาสู่ทารก แต่ไม่ติดต่อโดยการพูดคุยหรือสัมผัสภายนอกของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ สำหรับการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรู้ว่าผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ไม่ควรบริจาคโลหิตและควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตน และพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนไม่รู้จักคลินิกนิรนามว่าเป็นคลินิกตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์ ให้คำปรึกษา ก่อนและหลังการเจาะเลือดโดยไม่ต้องแจ้งชื่อ

ในภาพรวมความรู้เรื่องโรคเอดส์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 51.7 และมีความรู้ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 33.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิคม กสิวิทย์อำานวย (2543) เรื่องการวิเคราะห์ความรู้ เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ผู้ติดเชื้อ / ผู้ป่วย และความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชากรกับความรู้ เจตคติของแกนนำชุมชน ตรีศึกษา ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ของแกนนำชุมชนอยู่ในระดับดี

การรับรู้ข่าวสารเรื่องโรคเอดส์พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ วิทยุมากที่สุด รองลงมาคือ แพทย์/พยาบาล และแผ่นพับโปสเตอร์ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ควรเพิ่มในส่วน ของโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อบุคคล ได้แก่ แพทย์/พยาบาล โดยตรงจะทำให้การควบคุมโรคเอดส์ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านความคิดเห็นต่อการป้องกันโรคเอดส์พบว่า ญาติหรือผู้ใกล้ชิดผู้ป่วยโรคเอดส์จะเป็นกำลังใจสำคัญของผู้ป่วย โดยเฉพาะในระยะสุดท้ายควรได้รับการดูแลจากครอบครัว และเพื่อป้องกันการติดต่อของโรคเอดส์ ผู้ชายควรตรวจเชื้อตัวต่อผ่านทางเพศ ควรตรวจเลือดก่อนแต่งงาน และรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยเอดส์ทุกราย

ด้านพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ โดยรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ ทั้งในเรื่องการใช้อนามัย การไม่ใช้สารเสพติด การไม่ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น ด้านการดูแลสุขภาพสุภาพ สำหรับการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยเอดส์นั้น ส่วนใหญ่ยังให้ความช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว แต่ไม่ร่วมกิจกรรมด้วยและจะปลีกตัวออกห่างซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติ สมบัติ (2542) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของแม่บ้านประมงในจังหวัดปัตตานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่เห็นด้วยมากที่สุดว่า ผู้ชายควรใช้อนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นและการควบคุมป้องกันโรคเอดส์เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน

5.3 ข้อค้นพบ

ในเรื่องผู้ชายควรงดเที่ยวสำล่อนทางเพศเพื่อไม่ต้องเสี่ยงกับการติดเชื้อเอดส์ ถ้าติดเชื้อเอดส์ควรงดกระทำที่เป็นการแพร่เชื้อเอดส์ไปสู่ผู้อื่น หญิงและชายก่อนแต่งงานควรเจาะเลือดเพื่อตรวจหาเชื้อโรคเอดส์และการใช้อนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์สามารถป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ รัฐควรให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ทุกราย มีค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติมากที่สุด แสดงถึงผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ในการป้องกันโรค

ค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติเรื่องผู้ป่วยเอดส์ที่มีอาการหนักแล้วควรให้โรงพยาบาลดูแลมากกว่าญาติ ในระดับน้อยแสดงถึงผู้ตอบแบบสอบถามยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องจึงควรมีการให้ความรู้แก่ญาติที่มีผู้ป่วยเอดส์ภายในบ้าน

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้อนามัย พบว่า การเที่ยวสถานเริงรมย์ เป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติสูงสุดร้อยละ 63.1 พฤติกรรมการใช้สารเสพติดการเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดสารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด ไม่เคยปฏิบัติสูงสุด คือ ร้อยละ 94.1 การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ร่วมกันพบว่า การใช้ของใช้ส่วนตัว เช่นผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น ไม่เคยปฏิบัติสูงสุด ร้อยละ 63.0 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ พบว่าหากสงสัยว่าติดเชื้อเอดส์หรือโรคทางเพศสัมพันธ์อื่น จะซื้อยากินเอง มีพฤติกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติสูงสุด ร้อยละ 87.5 พฤติกรรมการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์พบว่าการปลีกตัวเมื่อทราบว่าเป็นผู้ติดเชื้อเอดส์มีพฤติกรรมสูงสุดคือ ไม่เคยปฏิบัติร้อยละ 82.2

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เช่นการวางแผนให้สูขศึกษา ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนเรื่องโรคเอดส์เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์ ทางโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อบุคคลได้แก่แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวมถึงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกันเพื่อขยายผลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

2. จากข้อมูลความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ในส่วนขาดที่เกี่ยวข้องกับคลินิกนิรนามในการให้คำปรึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่รู้จัก ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักและมีความเชื่อมั่นว่าสามารถให้คำปรึกษาและเก็บความลับของผู้ติดเชื้อหรือผู้ป่วยได้ เพื่อลดการแพร่เชื้อ

3. ความคิดเห็นในการที่ผู้ตอบแบบสอบถามยังคิดว่าผู้ป่วยระยะสุดท้ายไม่ควรให้ญาติหรือผู้ใกล้ชิดเป็นผู้ดูแลนั้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ และทำประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาในชุมชนและสังคมต่อไป

4. จากพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 3.9 มีการใช้สารเสพติดหรือเครื่องดืมแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ และเคยใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ร้อยละ 6.5 แสดงถึงในชุมชนมีมีผู้เสพยา สุรา หรือเคยเสพยา ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ควรมีการวางแผนงานร่วมกันในการแก้ปัญหาเสพยาเสพติดและแก้ปัญหาโรคเอดส์ สร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการทำประชาคม มีกาอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์และยาเสพติด จัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE เพื่อให้ประชาชนร่วมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสพยาและผู้ที่ต้องการรับการรักษา